O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
G.Sh.Rixsiyeva
____
2025-yil “30” 06

BOSHQARUV SOTSIAL PSIXOLOGIYASI

O’QUV DASTURI

Bilim sohasi: 300000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta’lim sohasi: 310000 – Ijtimoiy va xulq-atvorga mansub fanlar
Mutaxassislik: 70310301 – Psixologiya

Toshkent – 2025

Amaliy fanlar fakulteti dekani: ________________________ A.A.Vahidov

"Pedagogika va psixologiya"
kafedrasi mudir: ___________________________Sh.X.Abdullayeva.

ARM boshlig'i: ___________________________ Yuldasheva M.M.

Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar
BSP1206	2025-2026	2	6

Fan/modul turi	Ta’lim tili	Haftadagi dars soatlari
Majburiy	O‘zbek/rus	6

	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1.	Boshqaruv sotsial psixologiyasi	72	108	180

2\.

I. Fanning mazmuni

Fanning maqsadi – turli xil ijtimoiy tuzilmalardagi odamlar o‘rtasidagi o‘zaro munosabatlar muammolarini, o‘z faoliyatini va boshqa odamlar, guruhlar, jamoalar faoliyatini boshqarish shakllarini, ijtimoiy-psixologik ta’sir shakllarini, odamlarga ta’sirini, ularning motivatsiyasini, fikrlarini, hissiyotlar, kayfiyat, xatti-harakatlarini, psixologik xususiyatlarini, samarali boshqaruv qarorini qabul qilish xususiyatlarini o‘rgatish hamda nazariy bilim va amaliy ko'nikmalar haqida umumiy tushunchalarni shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifalari – fanning asosiy tushunchalari bilan tanishtirish; metodologik asoslarini shakllantirish; zamonaviy ilmiy psixologik bilimlar sohasi sifatida integrativ tabiati haqida keng va chuqur g'oyalarni shakllantirish; boshqaruvning psixologik mexanizmlari bilan tanishtirish; turli xil psixologik vaziyatlar bilan bog‘liq bo‘lgan psixologik masalalar bilan ishlashda professional kompitentlik shakllantirish va rivojlantirish.

Mazkur fan dasturi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi top 300 talik ro‘yxatga kiruvchi Lomonosov nomidagi Moskva davlat universiteti (The 133) xorijiy tajribasini inobatga olgan holda takomillashtirildi.

https://sev.msu.ru/wp-content/uploads/2022/11/41-B-PD-Organizacionnaja-psihologija.pdf

II. Asosiy nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasining nazariy asoslari

Boshqaruv sotsial fenomen sifatida. Boshqaruv sotsial psixologiyasi fanining predmeti. Boshqaruv sotsial psixologiyasining fanlar tizimida tutgan o‘rni. Psixologiya va menejment integratsiyasining hozirgi zamon

tendentsiyalari. Boshqaruv sotsial psixologiyasining asosiy tushunchalari. Boshqaruv psixologiyasi sub'yekti boshqaruv faolligi manbai sifatida. Boshqaruv psixologiyasining ob'ekti boshqaruv ta'siri yo'naltirilgan ob'ektiv voqelikning bir qismi sifatida. Boshqaruv sotsial psixologiyasi: tarixiy jihat. Uning rivojlanish bosqichlari. Boshqaruvni turli nuqtai nazardan ko'rib chiqqan boshqaruvdagi asosiy maktablar nuqtai nazaridan yondashuv. F.Teylor, M.Veber, A.Fayol konsepsialari. Ilmiy boshqaruv maktabi. Klassik boshqaruv maktabi. Inson munosabatlari va xulq-atvor fanlari maktabi. Boshqaruv ilm-fan maktabi. Boshqaruv maktabi yoki miqdoriy yondashuv. Asosiy boshqaruv madaniyati: o'ziga xos xususiyatlar. Boshqaruv mazmunining rivojlanish tendensiyalari. Boshqaruv psixologiyasi tushunchasi. Psixologik-boshqaruv darajalari masalalari.

2-mavzu. Boshqaruv va ijtimoiy psixologiya tushunchalarini aloqasi

Boshqaruv – tashkilot va guruh faoliyatini maqsadga yo'naltirish jarayoni. Ijtimoiy psixologiya – insonlarning ijtimoiy xulq-atvori va munosabatlarini o'rganadi. Boshqaruv sotsial psixologiyasi – ushbu ikki sohani birlashtirib, samarali boshqaruvni tadqiq qiladi. Boshqaruv va ijtimoiy psixologiya tushunchalarini aloqasi asosiy vazifasi – guruhdagi psixologik jarayonlarni aniqlash va ularni boshqaruvga moslash. Bu fan rahbarlik, motivatsiya va ijtimoiy munosabatlarni o'rganadi. Natijada, tashkilot va jamoa samaradorligi oshadi.

3-mavzu. Rahbar shaxsi. Boshqaruvning individual uslubi

Rahbarlik va liderlik – ijtimoiy fenomen sifatida. Rahbarlik va liderlik tushunchalarini qiyosiy tahlil qilish. Rahbarlik guruhdagi munosabatlar ijtimoiy tavsifi sifatida. Guruhda rasmiy va norasmiy liderlik. Boshqaruvning individual uslubi. Rahbar shaxsiga qo'yiladigan talablar. Rahbarlarning boshqaruv vazifalari. K.Levin va R. Laykertning xulq-atvor yondashuvini amalga oshirish yo'llari haqidagi fikrlari. Boshqaruv uslubini aniqlash uchun R. Bleyk va D. Moutonning "boshqaruv tarmog'i". Liderlik va rahbarlik masalasiga vaziyatli yondashuv. F.Fidlerning rahbarlik vaziyatli modeli. Boshqaruv uslublariga adaptiv yondashuv. Boshqaruvning partisipativ (ishtirok etuvchi) uslubi. Boshqaruv uslublarining samaradorligi. Rahbarning kasbiy muhim sifatlari. Boshqaruv qarorlarini tayyorlash va qabul qilish. Ratsional qarorning asosiy belgilari. Boshqaruv qarorlarini qabul qilishda shaxsiy omillar. Qaror qabul qilishda rahbarning xatolari.

4-mavzu. Xodim shaxsi boshqaruv ob'yekti sifatida

Shaxs – boshqaruv ob'ekti sifatida. Shaxs va uning tuzilishi. Shaxsni o'rganishning psixologik maktablari: Z.Freyd, A.Adler, K. G. Yung, E. Fromm, K. Xorni, E.Erikson, G. Olport, R. Kettell, G. Ayzenk, Dj. Uotson, B.F. Skinner, A. Bandura, D. Rotter, D. Kelli, K. Rodjers, S.L. Rubinshteyn, L.S. Vigotskiy, B.F. Lomov. Sotsializatsiya asosida shaxs rivojlanishi. "Men-konsepsiya" i shaxsning o'zini o'zi baholashi. Shaxs yo'nalganligi va uning qobiliyatlari. Ijtimoiy rol talablari va xodim shaxsining o'zaro ta'siri. Sotsial psixologiyada va boshqaruv nuqtai nazaridan rol tushunchasi. Rolning individual uslubi. Xodimning shaxsiy salohiyati tushunchasi. Motivatsiya shaxs boshqaruvining omili sifatida. Motivatsiya nazariyalarining tasnifi. Mehnat motivatsiyasining shakllanishi.

5-mavzu. Rahbar faoliyatida boshqaruv muloqoti

Muloqot ijtimoiy fenomen sifatida. Boshqaruv muloqotining xususiyatlari. Boshqaruv muloqotida shaxslararo idrok muammolari. Muloqotning perseptiv tomoni mohiyati. Birinchi taassurot shakllanishining qonuniyatlari. O'zaro idrok mexanizmlari. Inson ichki dunyosi va uning tashqi namoyon bo'lishi. Rahbarning xodimlar bilan muloqoti o'zaro axborot almashish sifatida. Muloqotning kommunikativ tomoni. Muloqotdagi asosiy kommunikativ to'siqlar: "avtoritet", "qochish" va "tushunmaslik". Boshqaruv muloqotida samarali o'zaro ta'sir shartlari. O'zaro ta'sirning psixologik mohiyati. O'zaro ta'sir jarayonining komponentlari. Boshqaruv muloqotida o'ziga ishonch masalasi va uni shakllantirish yo'llari.

6-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida ichki va tashqi axborotlarni boshqarish jarayoni

Ichki va tashqi axborotlarni boshqarish bo'yicha zamonaviy nazariyalar. Kommunikatsiya – ma'lumot uzatish va tushunish jarayoni. Ijtimoiy psixologiya kommunikatsiya samaradorligini o'rganadi. Rahbarning kommunikatsion ko'nikmalari guruh samaradorligini belgilaydi. Axborot almashish jamoa qarorlariga ta'sir qiladi.Samarali boshqaruv uchun ochiq va aniq kommunikatsiya zarur.

7-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida rahbar qaror qabul qilish psixologiyasi

Qaror qabul qilish – boshqaruvning asosiy jarayoni. Ijtimoiy psixologiyada qarorlar individual va guruh asosida tahlil qilinadi. Guruh qarorlari ijtimoiy ta'sir, normativ va axloqiy omillarga bog'liq. Noto'g'ri qarorlar guruhdagi

stress va nizolarga olib keladi. Rahbar qaror qabul qilishda psixologik xatolarni kamaytirishi kerak. Qaror qabul qilish jarayoni samarali boshqaruvning muhim qismidir.

8-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida nizolar va ularni boshqarish

Nizo – guruh yoki jamoada qarama-qarshi manfaatlar paydo bo'lishi. Nizolar psixologik stress va ish samaradorligini kamaytiradi. Boshqaruvda nizolarni aniqlash va oldini olish muhimdir. Mediatsiya va konfliktlarni hal etish texnikalari o'rganiladi. Rahbar nizolarni konstruktiv tarzda boshqarishi kerak. Samarali nizolarni boshqarish jamoa barqarorligini ta'minlaydi.

9-mavzu. Rahbar faoliyatida boshqaruv ta'siri psixologiyasi

Rahbar boshqaruv ta'sirining mohiyati. Ta'sir psixologiyasining nazariy asoslari. Guruhiy bosim fenomeni. "Jalb qilish texnikasi" fenomeni. Ishonchli ma'lumotlarning samaradorligi shartlari. Boshqaruv ta'sirining asosiy usullari tavsifi. Psixologik ta'sir ob'ektlari tipologiyasi. Boshqaruv ta'sirining asosiy shakllari.

10-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida liderlik talablari

Liderlik – guruhni maqsadga yo'naltirish san'ati va psixologiyasi. Ijtimoiy psixologiyada lider shaxsiy xususiyatlar va vazifa bilan baholanadi. Samarali lider – guruh a'zolarini motivatsiya qila oladi. Liderning kommunikatsion va psixologik ko'nikmalari muhimdir. Turli liderlik usullari (avtokratik, demokratik, laissez-faire) o'rganiladi. Rahbar va jamoa munosabatlari boshqaruv samaradorligini belgilaydi.

11-mavzu. Ijtimoiy guruhlarni boshqarish

Jamoalar va xodimlarni boshqarishning psixologik asoslari. Sotsial tashkilot boshqaruv ob'ekti sifatida. Sotsial tashkilotning psixologik mohiyati. Sotsial tashkilot tuzilishi. Tashkilotda guruhiy dinamika mexanizmlari. Tashkilot katta guruh sifatida. Guruhiy hayot faoliyati fenomeni. Sotsial fasilitatsiya fenomeni. Tashkilotda ishbilarmon rollarni taqsimlash. Tashkilotning sotsial-psixologik iqlimini boshqarish. Tashkilotdagi kommunikatsiya. Tashkilotdagi mish-mishlar va ularga qarshi choralar. Sotsiometriya tashkilotdagi shaxslararo munosabatlarni tashxislashning asosiy metodi sifatida. Referentometriyaning xususiyatlari.

12-mavzu. Guruh va jamoa xulq-atvori

Guruh – umumiy maqsadga ega bo'lgan insonlar to'plami. Jamoa – bir-biriga

bog‘langan va vazifalarni birgalikda bajaradigan guruh. Guruh xulq-atvori shaxsiy qarorlar va umumiy qarorlar o‘rtasida bog‘lanadi. Ijtimoiy psixologiya guruhdagi liderlik, nizolar va hamkorlikni o‘rganadi. Samarali boshqaruv uchun guruh xulq-atvori tahlil qilinadi. Bu jarayon orqali rahbarlar jamoani samarali boshqarishni o‘rganadi

13-mavzu. Rahbar faoliyatida nizoli vaziyatlarni boshqarish psixologiyasi

Shaxslararo nizo – ijtimoiy fenomen sifatida. Nizo va uning tarkibiy komponentlari. Nizoli vaziyat, insident. Nizoning yuzaga kelishi va rivojlanish dinamikasi. Shaxslararo nizoni keltirib chiqaruvchi sabablar. Nizoli vaziyatlarni boshqarish. Nizolarni boshqarish usullari (K.Tomas). Tashkilotda nizolarni boshqarish.

14-mavzu. Rahbar salomatligi. Stress va hayotiy inqirozlarni oldini olish va ularni bartaraf etish

Salomatlik - rahbarning samarali faoliyati omili sifatida. Jismoniy salomatlik. Psixik salomatlik. Ma’naviy salomatlik. Stress haqida tushuncha. Rahbar faoliyatida stress. Emotsional holatni boshqarish. Stressni keltirib chiqaruvchi omillar (stressorlar). Xizmat faoliyatidagi stressorlar. Xizmat doirasidan tashqaridagi stressorlar. Stress profilaktikasi. Stressni faol ravishda bartaraf etish choralari. O‘z-o‘ziga yordam berish choralari. Hayotiy inqirozlar va rahbar faoliyati. Inqirozni chuqurlashtiruvchi omillar. Kasbiy shakllanish inqirozi xususiyatlari.

15-mavzu. Tashkilotlar faoliyatini va personalni boshqarishning sotsial-psixologik jihatlari

Tashkilot tizim sifatida. Tashkilot elemenlari. Personalni boshqarish tushunchasi. Personalni boshqarishning huquqiy jihatlari. Personalni boshqarishning sotsial-psixologik jihatlari. Personalni o‘qitish. Kadrlar siyosatini amalga oshirishda psixologik bilimlar.

16-mavzu. Boshqaruv texnologiyalari

Shaxsiy motivatsiyalash uslublari. Majlislar o‘tkazish texnologiyasi. Taym-menejment. Boshqaruvda nazoratni takomillashtirish. Insoniy munosabatlar boshqaruv omili sifatida. Jamoada yaxshi intizom mavjudligini aniqlash. Xotorn tadqiqotlari.

17-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida ijtimoiy qarashlar va stereotiplar

Stereotip – ijtimoiy qarashlar asosida shakllangan xulq-atvor modeli. Boshqaruvda stereotiplar noto‘g‘ri qarorlar va nizolarga olib kelishi mumkin. Rahbar stereotiplarni aniqlab, ularni bartaraf etishi muhim. Ijtimoiy qarashlar jamoa dinamikasini belgilaydi. Psixologik treninglar stereotiplarni kamaytirishga yordam beradi. Bu mavzu ijtimoiy psixologiya va boshqaruvni bog‘laydi.

18-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida stress va ish faoliyati

Stress – insonning ish va ijtimoiy vaziyatga psixologik reaksiyasi. Boshqaruvda stress ish samaradorligini kamaytirishi mumkin. Ijtimoiy psixologiya stress manbalari va xatti-harakatlarni o‘rganadi. Rahbar stressni aniqlab, oldini olish choralarini ko‘radi. Trening va motivatsiya stressni kamaytirishda samarali vosita. Stressni boshqarish jamoaning psixologik barqarorligini oshiradi.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg‘ulotlarda talabalar **“Boshqaruv sotsial psixologiyasi”** fanidan ma'ruza darslarida olgan nazariy bilimlarini mustahkamlash bilan birga, amaliy mashg’ulotlar mavzulari bo‘yicha tayyorgarlik ko‘rish jarayonida qo‘shimcha adabiyotlar va tarixiy manbalar bilan tanishish orqali qo‘shimcha bilim va xulosalar chiqarish ko‘nikmalarini shakllantirishdan iborat. Natijada ularning bilim doiralari ilmiy jihatdan asoslangan holda kengayadi.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasining nazariy asoslari
2-mavzu. Boshqaruv va ijtimoiy psixologiya tushunchalarini aloqasi
3-mavzu. Rahbar shaxsi. Boshqaruvning individual uslubi
4-mavzu. Xodim shaxsi boshqaruv ob’yekti sifatida
5-mavzu. Rahbar faoliyatida boshqaruv muloqoti
6-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida ichki va tashqi axborotlarni boshqarish jarayoni
7-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida rahbar qaror qabul qilish psixologiyasi
8-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida nizolar va ularni boshqarish
9-mavzu. Rahbar faoliyatida boshqaruv ta’siri psixologiyasi
10-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida liderlik talablari
11-mavzu. Ijtimoiy guruhlarni boshqarish
12-mavzu. Guruh va jamoa xulq-atvori

13-mavzu. Rahbar faoliyatida nizoli vaziyatlarni boshqarish psixologiyasi
14-mavzu. Rahbar salomatligi. Stress va hayotiy inqirozlarni oldini olish va ularni bartaraf etish
15-mavzu. Tashkilotlar faoliyatini va personalni boshqarishning sotsial-psixologik jihatlari
16-mavzu. Boshqaruv texnologiyalari
17-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida ijtimoiy qarashlar va stereotiplar
18-mavzu. Boshqaruv sotsial psixologiyasida stress va ish faoliyati

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Seminar mashg'ulotlarini o'tkazish rivojlantiruvchi va muammoli ta'lim tamoyillari asosida qurilishi lozim. Talabalar seminar mashg'ulotlariga tayyorlanishlari jarayonida tadqiqiy maqola va monografiyalardan hamda mustaqil ravishda tayyorlagan ko'rgazmali qurollaridan foydalanishlari shart. Seminar mashg'ulotlarni o'tkazish davomida o'qitish filmlari qo'llanilishi mumkin.

IV. MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

- o'tilgan mavzuni chuqur o'rganishlari uchun darslik, o'quv materiallari bilan faol ishlash;
- ma'ruza, amaliy mashg'ulotlar va imtihonlarga oldindan tayyorgarlik ko'rish, vaqtdan unumli foydalanish;
- fan (modul)lar bo'yicha mustaqil ta'lim topshiriqlarini belgilangan muddatlarda taqdim etishi;
- mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda plagiat (ko'chirmakashlik)ga yo'l qo'ymasligi;
- kichik guruhlarda hamkorlikdagi mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarishda jamoaning umumiy maqsadiga mos harakat qilishi, o'ziga yuklatilgan vazifalami o'z vaqtida bajarishi.

Mustaqil ta'limni tashkil etishda fanning xususiyatini inobatga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- mavzu yuzasidan tahliliy ma'lumot (esse) tayyorlash;
- badiiy-ijodiy ishni bajarish;
- kurs ishi (loyihasi)ni bajarish;
- aniq mavzu bo'yicha tahliliy taqdimot (prezentatsiya) tayyorlash;
- berilgan muammoni keng tahlil qilish, unga ta'rif va xulosalarni berish;
- amaliyotdagi mavjud muammoning yechimini topish, test, munozarali savollar va topshiriqlar tayyorlash orqali loyihalar ishlash ko'nikmasini

shakllantirish;

- ilmiy maqola, tezislar va ma'ruza tayyorlash;

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

"Boshqaruv sotsial psixologiyasi" fanidan mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Boshqaruv sotsial fenomen sifatida. Boshqaruv sotsial psixologiyasi fanining predmeti. Boshqaruv sotsial psixologiyasining fanlar tizimida tutgan o'rni. Psixologiya va menejment integratsiyasining hozirgi zamon tendentsiyalari. Boshqaruv sotsial psixologiyasining asosiy tushunchalari.
2. Boshqaruv psixologiyasi sub'yekti boshqaruv faolligi manbai sifatida.
3. Boshqaruv psixologiyasining ob'ekti boshqaruv ta'siri yo'naltirilgan ob'ektiv voqelikning bir qismi sifatida.Boshqaruv sotsial psixologiyasi: tarixiy jihat. Uning rivojlanish bosqichlari.
4. Boshqaruvni turli nuqtai nazardan ko'rib chiqqan boshqaruvdagi asosiy maktablar nuqtai nazaridan yondashuv. F.Teylor, M.Veber, A.Fayol konsepsialari. Ilmiy boshqaruv maktabi. Klassik boshqaruv maktabi. Inson munosabatlari va xulq-atvor fanlari maktabi.
5. Boshqaruv ilm-fan maktabi. Boshqaruv maktabi yoki miqdoriy yondashuv.
6. Asosiy boshqaruv madaniyati: o'ziga xos xususiyatlar. Boshqaruv mazmunining rivojlanish tendensiyalari.
7. Boshqaruv psixologiyasi tushunchasi. Psixologik-boshqaruv darajalari masalalari. Rahbarlik va liderlik – ijtimoiy fenomen sifatida. Rahbarlik va liderlik tushunchalarini qiyosiy tahlil qilish.
8. Rahbarlik guruhdagi munosabatlar ijtimoiy tavsifi sifatida. Guruhda rasmiy va norasmiy liderlik.
9. Boshqaruvning individual uslubi. Rahbar shaxsiga qo'yiladigan talablar.
10. Rahbarlarning boshqaruv vazifalari. K.Levin va R. Laykertning xulq-atvor yondashuvini amalga oshirish yo'llari haqidagi fikrlari.
11. Boshqaruv uslubini aniqlash uchun R. Bleyk va D. Moutonning "boshqaruv tarmog'i". Liderlik va rahbarlik masalasiga vaziyatli yondashuv. F.Fidlerning rahbarlik vaziyatli modeli. Boshqaruv uslublariga adaptiv yondashuv.
12. Boshqaruvning partisipativ (ishtirok etuvchi) uslubi. Boshqaruv uslublarining samaradorligi.Rahbarning kasbiy muhim sifatlari. Boshqaruv qarorlarini tayyorlash va qabul qilish. Ratsional qarorning asosiy belgilari.
13. Boshqaruv qarorlarini qabul qilishda shaxsiy omillar. Qaror qabul qilishda rahbarning xatolari.

14. Shaxs – boshqaruv ob'ekti sifatida. Shaxs va uning tuzilishi. Shaxsni o'rganishning psixologik maktablari: Z.Freyd, A.Adler, K. G. Yung, E. Fromm, K. Xorni, E.Erikson, G. Olport, R. Kettell, G. Ayzenk, Dj. Uotson, B.F. Skinner, A. Bandura, D. Rotter, D. Kelli, K. Rodjers, S.L. Rubinshteyn, L.S. Vigotskiy, B.F. Lomov.

15. Sotsializatsiya asosida shaxs rivojlanishi. "Men-konsepsiya" i shaxsning o'zini o'zi baholashi. Shaxs yo'nalganligi va uning qobiliyatlari.

16. Ijtimoiy rol talablari va xodim shaxsining o'zaro ta'siri. Sotsial psixologiyada va boshqaruv nuqtai nazaridan rol tushunchasi. Rolning individual uslubi.

17. Xodimning shaxsiy salohiyati tushunchasi. Motivatsiya shaxs boshqaruvining omili sifatida. Motivatsiya nazariyalarining tasnifi. Mehnat motivatsiyasining shakllanishi. Muloqot ijtimoiy fenomen sifatida. Boshqaruv muloqotining xususiyatlari.

18. Boshqaruv muloqotida shaxslararo idrok muammolari. Muloqotning perseptiv tomoni mohiyati. Birinchi taassurot shakllanishining qonuniyatlari.

19. O'zaro idrok mexanizmlari. Inson ichki dunyosi va uning tashqi namoyon bo'lishi. Rahbarning xodimlar bilan muloqoti o'zaro axborot almashish sifatida. Muloqotning kommunikativ tomoni. Muloqotdagi asosiy kommunikativ to'siqlar: "avtoritet", "qochish" va "tushunmaslik".

20. Boshqaruv muloqotida samarali o'zaro ta'sir shartlari. O'zaro ta'sirning psixologik mohiyati. O'zaro ta'sir jarayonining komponentlari. Boshqaruv muloqotida o'ziga ishonch masalasi va uni shakllantirish yo'llari.

21. Rahbar boshqaruv ta'sirining mohiyati. Ta'sir psixologiyasining nazariy asoslari. Guruhiy bosim fenomeni. "Jalb qilish texnikasi" fenomeni. Ishonchli ma'lumotlarning samaradorligi shartlari.

22. Boshqaruv ta'sirining asosiy usullari tavsifi. Psixologik ta'sir ob'ektlari tipologiyasi. Boshqaruv ta'sirining asosiy shakllari.

23. Jamoalar va xodimlarni boshqarishning psixologik asoslari. Sotsial tashkilot boshqaruv ob'ekti sifatida. Sotsial tashkilotning psixologik mohiyati. Sotsial tashkilot tuzilishi.

24. Tashkilotda guruhiy dinamika mexanizmlari. Tashkilot katta guruh sifatida.Guruhiy hayot faoliyati fenomeni. Sotsial fasilitatsiya fenomeni.

25. Tashkilotda ishbilarmon rollarni taqsimlash. Tashkilotning sotsial-psixologik iqlimini boshqarish. Tashkilotdagi kommunikatsiya. Tashkilotdagi mish-mishlar va ularga qarshi choralar.

26. Sotsiometriya tashkilotdagi shaxslararo munosabatlarni tashxislashning asosiy metodi sifatida. Referentometriyaning xususiyatlari. Shaxslararo

	nizo – ijtimoiy fenomen sifatida. Nizo va uning tarkibiy komponentlari. 27. Nizoli vaziyat, insident. Nizoning yuzaga kelishi va rivojlanish dinamikasi. 28.Boshqaruv va ijtimoiy psixologiya tushunchalarini aloqasi 29.Boshqaruv sotsial psixologiyasida ichki va tashqi axborotlarni boshqarish jarayoni 30.Boshqaruv sotsial psixologiyasida rahbar qaror qabul qilish psixologiyasi 31.Boshqaruv sotsial psixologiyasida nizolar va ularni boshqarish 32.Boshqaruv sotsial psixologiyasida liderlik talablari 33.Guruh va jamoa xulq-atvori 34.Boshqaruv sotsial psixologiyasida ijtimoiy qarashlar va stereotiplar 35.Boshqaruv sotsial psixologiyasida stress va ish faoliyati Talaba mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda, quyidagi shakllardan foydalanishi mumkin: • darsliklar va o'quv qo'llanmalarning mavzularini o'rganib chiqish; • tarqatma material asosida alohida ma'ruza mavzularini o'zlashtirish; • maxsus ilmiy adabiyot asosida mavzular ustida ishlash; • o'quv-ilmiy-tadqiqot faoliyat bilan bog'liq mavzularni chuqur o'rganish; • turli mavzularga doir adabiyotni o'qish (uy o'qishi /domashneye chteniye); • ta'lim olishning faol va muammoli usullari qo'llangan o'quv mashqlarni bajarish; • taqdim etilayotgan mavzu bo'yicha referat, esse, maqola va testlar tayyorlash; • mavzu bo'yicha slayd-prezentatsiyani tayyorlash; • ilmiy ma'ruza tayyorlash va taqdimot qilish. ***Izoh:** Mazkur ro`yxatdagi mavzulardan mustaqil ta`lim soatlari hajmiga mos holda foydalanish tavsiya etiladi.*
3.	**V. Fan o'qitilishiningnatijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)** Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • boshqaruv sotsial psixologiasining asosiy tushunchalari; boshqaruv sotsial psixologiasining shakllanishi va rivojlanishi; tashkiliy madaniyatning ahamiyati; tashkilotdagi ishbilarmonlik o'zaro ta'sir etikasining asosiy yo'nalishlari ***bilishi kerak;*** • asosiy sotsial-psixologik tushunchalar bilan ishlashni, tashkilotdagi sotsial-psixologik jarayonlar va hodisalarni tushuntirishni; boshqaruv sotsial psixologiyasi bo'yicha tadqiqotlarni rejalashtirishni va o'tkazishni ***ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak;*** tashkilot sotsial-psixologik iqlimiga ta'sir ko'rsatuvchi rahbarlik uslublarini farqlash; shaxsning individual psixologik (tipologik) xususiyatlarini hisobga

	olgan holda guruhda muloqot qilish; jamoada shaxslararo munosabatlar va boshqaruv tashkilotlarini tahlil qilish; personalni baholash ***malakalariga ega bo'lishi kerak.***
4.	**VI. TA'LIM TEXNOLOGIYALARI VA METODLARI:** • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
6	**VII. ASOSIY VA QO'SHIMCHA O'QUV ADABIYOTLAR HAMDA AXBOROT MANBALARI** **Asosiy adabiyotlar** 1. Maxmudov I.I. Boshqaruv psixologiyasi: O'quv qo'llanma/ Mas'ul muharrir: A.Xolbekov. - T.:DJKD "Raxbar" markazi, "yunaks-print" Mchd, 2006. 2. Baxtiyorov R.M. Boshqaruv psixologiyasi. TDSHU. T.:2023. B. 135. 3. Jabborov X. Rahbar ma'naviyati.T. 2019. B. 34. 4. Саттаров Т.С. "Психология управления", 145 стр., Т., 2024 год. Учебное пособие **Qo'shimcha adabiyotlar** 5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi.-Toshkent. "O'zbekiston" nashriyoti, 2021. - 464 б. 6. Базаров Т.Ю. Управление персоналом. М., 2002. 7. Галкина Т.П. Социология управления: От группы к команде. М.,2003. 8. Зуб А.Т. Психология управления: учебник и практикум для академического бакалавриата / А.Т. Зуб. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. :Издателство Юрайт, 2015. – 372 с. 9. Иванова В.С. Психология управления: Учебное пособие. Томск: ТПУ, 2011. 10. Каримова В., Хайитов О., Джалолова С. Бошқарув психологияси. Т.: "Fan va texnologiya" нашриёти, 2008. – 208б. 11. Махмудов И. Бошқарув психологияси. – Тошкент, 2015. – 170б 12. Метлякова Л.А. Конфликтология. Перм, 2016. – 208с. 13. Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. М.: Дело, 2000. 14. Трус, А.А. Психология управления: учеб. пособие /А.А.Трус. –

	Минск: Вышэйшая школа, 2014. – 317с. 15. Hayitov, O.E. Boshqaruv psixologiyasi: Darslik / O.E. Hayitov; Mas'ul muharrir D.N. Arzikulov; O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi. – Chirciq: O'zDJTSU, 2020. – 250 b 16. Шишлова Е.Э. Развитие организации. Социально-исихологический аспект: учеб.пособие. – М.: проспект, 2010. – 224 с. 17. Шуваиов В.И. Социальная психология управлеиия. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2015. – 463 с. **Scopusdan maqolalar:** 1.Shoira Kh. Abdullaeva, A. Shayusopova, Sayyora R. Kamalova, Dilafruz B. Botirova. Psychological and pedagogical factors in improving the quality of education. International Journal of Mechanical Engineering. ISSN: 0974-5823. Vol. 7 No. 2 February, 2022 –B 1838-1843. 2.Shoira Kh. Abdullaeva, Saida Kh.Makhkamova, Sayyora R. Kamalova, Rano A. Khaydarova, Dilafruz B. Botirova. The role of online platforms in improving the effectiveness of lessons in higher education. **SCOPS.** International Journal of Evaluation and Research in Education (IJERE) Vol. 8, No. 1, July 2023, pp. 101~105 ISSN: 2252-8822, DOI: 10.11591/ijere.v8.i1.pp1076-13197. 3.Shoira Abdullaeva, Sayyora Kamalova, Rano Khaydarova, Dilafruz Botirova, Rafael Baxtiyorov. Enlightenment awakening as a guarantee of a stable society. **SCOPS.** "ENLIGHTENMENT AWAKENING AS A GUARANTEE OF A STABLE SOCIETY "Elsevier/Scopus **Axborot manbalari** 1.База данных по психологии Американской психологической ассоциации PsycINFO [Электронный ресурс]: URL: https://www.apa.org/pubs/databases/psycinfo/index.aspx 2.Портал психологических изданий [Электронный ресурс]: психологический портал. URL: http://psyjournals.ru 3.Психологические исследования. Научный электронный журнал. [Электроиный ресурс]. URL: http://www.psystudy.ru/ 4. Психология. Журнал Высшей школы экономики. [Электроиный ресурс]. URL: https://psy-journal.hse.ru/ Вестник Московского университета. Серия 14. Психология. [Электронный ресурс]. URL: https://msupsyj.ru
7.	Fan dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti "Pedagogika va psixologiya" kafedrasida ishlab chiqilgan va 2025 yil "26" 08 dagi 11 - sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

	Fanning o'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2025-yil "28" 06 dagi 11 - sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8.	**Fan/modul uchun ma'sullar:** Jabborov X.X. TDShU, "Pedagogika va psixologiya" kafedrasi v,b.,professori psixologiya fanlari doktori (DSc)
9.	**Taqrizchilar:** Abdullayeva Sh.X.–TDSHU, "Pedagogika va psixologiya" kafedrasi mudiri, psixologiya fanlari doktori, professori Bafayev M.M.- TDPU, "Psixologiya" kafedrasi mudiri, psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent